РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму вищої освіти «Цивільна безпека» Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» (далі – ОПП) розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти та відповідає вимогам Наказ МОН України №977 від 11.07.2019 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм». Програма є нормативним документом, що визначає цілі, зміст, програмні результати навчання, компетентності та організаційні механізми підготовки фахівців у сфері цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки.

Обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів – обов'язкова частина, 60 кредитів – вибіркова. Такий розподіл забезпечує належний баланс між нормативною складовою та академічною свободою здобувачів освіти.

Сильні сторони ОПП:

1. *Чітка відповідність галузевим особливостям регіону.* Програма враховує специфіку гірничо-металургійного комплексу Дніпропетровського регіону, що підвищує її прикладну спрямованість та релевантність ринку праці.

2. *Комплексне охоплення компетентностей.* ОПП забезпечує формування компетентностей у сфері охорони праці, цивільного захисту, техногенної, промислової, пожежної та радіаційної безпеки.

3. *Логічна структура та внутрішня узгодженість.* Матриці відповідності компетентностей і програмних результатів навчання освітнім компонентам демонструють системність і збалансованість програми.

4. *Практична спрямованість.* Практична підготовка становить 18 кредитів ЄКТС (навчальна, навчально-ознайомча та виробнича практики), що сприяє формуванню професійних навичок у реальних виробничих умовах.

5. *Ресурсне забезпечення.* Кадровий склад, матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

Програмні результати навчання логічно корелюють із визначеними компетентностями та забезпечують формування здатності до аналізу небезпек і ризиків, розроблення інженерно-технічних та організаційних заходів безпеки, використання сучасних інформаційних технологій, розробки технічної та санітарно-гігієнічної документації, економічного обґрунтування заходів безпеки. Наявність матриць відповідності результатів навчання освітнім компонентам підтверджує внутрішню узгодженість програми.

Внутрішня узгодженість програми підтверджується наявністю матриць відповідності, структурно-логічною схемою та чітко визначеними формами атестації.

Зауваження. У структурно-логічній схемі спостерігається нерівномірне навантаження у чвертях (зокрема, в окремих чвертях передбачено до 15 освітніх компонентів), що може ускладнювати організацію освітнього процесу та знижувати ефективність засвоєння матеріалу.

1. Недостатньо відображено адаптацію освітнього процесу до умов дистанційного або змішаного навчання.

Побажання щодо вдосконалення

1. Оптимізувати розподіл освітніх компонентів у чвертях (рекомендовано не більше 8 -9 компонентів на чверть) та передбачити гнучкий графік для студентів, залучених до програм академічної мобільності.

2. Доповнити перелік загальних компетентностей положеннями щодо академічної доброчесності (коректно сформулювати як «здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності та запобігати проявам недоброчесності»).

3. Розширити інформаційне забезпечення програми шляхом включення:

- політики використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі;
- Кодексу академічної доброчесності;
- цифрових платформ для віртуального моделювання надзвичайних ситуацій та відпрацювання сценаріїв реагування.

Загальний висновок

Освітньо-професійна програма «Цивільна безпека» є актуальною, методично обґрунтованою та відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вона має виражену прикладну спрямованість, враховує регіональні особливості та забезпечує формування професійних компетентностей, необхідних для ефективної діяльності у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки.

За умови врахування зазначених рекомендацій ОПП може бути рекомендована до подальшої реалізації та розвитку.

Заступник директора з
питань охорони праці
ТОВ "ЕДС-ІНЖИНІРИНГ" Микита Паржецький

(підпис, печатка)

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10 «Цивільна безпека» (галузь знань К «Безпека та оборона»), розроблену в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Рецензована освітньо-професійна програма «Цивільна безпека» зі змінами 2026 року є надзвичайно актуальною та своєчасною. Ризики та загрози воєнного часу, а також масштабні завдання повоєнного відновлення України висувають принципово нові вимоги до фахівців у сфері безпеки. Безумовною перевагою цієї програми є врахування специфіки Дніпропетровського регіону, який характеризується високою концентрацією техногенно-небезпечних об'єктів, великих промислових підприємств і значними обсягами накопичених відходів. Фокус програми на формуванні здатності приймати креативні рішення на основі ризик-орієнтованого підходу в умовах високої невизначеності є її головною конкурентною перевагою.

Програма має логічну структуру та розрахована на 240 кредитів ЄКТС (термін навчання – 3 роки 10 місяців на базі повної загальної середньої освіти), що повністю відповідає нормативним вимогам до першого циклу вищої освіти (6 рівень НРК).

Зміст ОПП чітко збалансований. Навчальний план містить:

- *Цикл загальної підготовки (27 кредитів)*, який забезпечує світоглядну та громадянську базу. Варто відзначити інтеграцію сучасної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка / Домедична допомога» відповідно до законодавства України.
- *Цикл спеціальної підготовки (135 кредитів)*, до якого входять як фундаментальні базові дисципліни (вища математика, фізика, хімія), так і ґрунтовний блок фахових освітніх компонентів (102 кредити).

Дисциплінарне наповнення фахової частини відрізняється високою прикладною складовою. Включення таких компонентів як «Мінна безпека» (Ф27), «Радіаційна безпека» (Ф26), «Теорія горіння та вибуху» (Ф13), «Аварійно-рятувальні роботи» (Ф20) та «Планування процесів ліквідації аварій» (Ф17) свідчить про глибоку адаптацію змісту підготовки до реальних запитів ринку праці та сектору безпеки.

Сформульована інтегральна компетентність, а також матриці загальних (ЗК1–ЗК12) та спеціальних компетентностей (ФК1–ФК19) повністю покривають предметну область. Особливу цінність мають унікальні спеціальні компетентності програми (СК1–СК5), які безпосередньо орієнтовані на вирішення завдань безпеки на територіях після бойових дій та мінімізацію воєнно-техногенних ризиків. Програмні результати навчання (РН1–РН32) логічно пов'язані з освітніми компонентами.

Програма забезпечена потужною кадровою базою (виключно доктори та кандидати наук, професори й доценти) з можливістю залучення практиків. Матеріально-технічна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки є

унікальною: наявність спеціалізованих вимірювальних приладів, систем захисту, тренажерів та стендів гарантує якісне набуття практичних навичок. Також позитивно оцінюється використання платформи Moodle для дистанційного навчання та наявність міжнародної кредитної мобільності (Erasmus+, DAAD з університетами Іспанії, Австрії, Польщі, Німеччини). Форма випускної атестації у вигляді Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКИ) повністю відповідає чинним нормам.

Освітньо-професійна програма «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в НТУ «Дніпровська політехніка» відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, є сучасною, інноваційною та практико-орієнтованою. Вона забезпечує високу конкурентоспроможність випускників на ринку праці.

Програма рекомендується до затвердження та впровадження в освітній процес.

Рецензент:
Начальник відділу охорони праці
ТОВ «Експерт Петролеум Україна,
доктор філософії

О.А. Алексєєв

«26» травня 2026 р.